

Наше Слово

PL ISSN 0027-8254

PIK XXXIX № 45 (1946) ВАРШАВА, 6 ЛИСТОПАДА 1994 РОКУ

NUMER INDEKSU 399900

ЦІНА - зл. 6000 zł. - CENA

УКРАЇНСЬКИЙ
ТИЖНЕВИК
TYGODNIK
UKRAINSKI
UKRAINIAN
WEEKLY

Tel. 621-3755
621-3167
Fax 621-3750

«Зустрічі культур» в Театрі НН

Київ у Любліні

Програма «Зустрічі культур» дуже різноманітна, імпрези, які проходили в приміщенні театру на зламі вересня-жовтня, мінялися, кожного тижня приносячи нові теми, а цим самим виявилися цікавими.

Від 17 до 18 жовтня тут гостював мистецький Київ, попереджений авторським вечором Юрія Андруховича – поета з Івано-Франківщини. Отже, в понеділок відбулася презентація книжки Андруховича «Рекреації» у перекладі д-р Олександри Гнатюк, виданої видавництвом «Świat Literacki» (1994 р.). Юрій Андрухович є поетом наймолодшого покоління українських літераторів, дебютував поезією, проте найбільший розголос здобув після надрукування в «Сучасності» (1991 р.) творів «Рекреації» та «Москов'яда». Книжки ці потрясли читачів, викликали численні протести як

в Україні, так і в діаспорі. Поет став, можна сказати, героєм дня, йому ставилися закиди за неморальну тематику, описувану в цих творах. На той час

поет був засновником літературної групи «Бу-ба-бу», яка проводила різні заходи (поетичний вечір у Львові о 8-ій годині ранку тощо).

Книжку «Рекреації» переклала д-р Олександра Гнатюк – відомий україніст з Варшавського університету. Гарний літературний переклад вводить польського читача у світ, який мало йому відомий. Виринають отже різнобарвні ситуації, сміливі гротескові сцени, пафос та влучні прокльони і неймовірні сюжети (Закінчення на 6 сторінці)

Київ у Любліні

(Закінчення з 1 сторінки)

ти – тобто все те, що обурювало рідного читача зразу після появи твору в «Сучасності». Книжку оформив мистець зі Львова Володимир Кауфман. Перед Любліним «Рекреації» представлялися у Варшаві та Кракові. На цих презентаціях був присутній автор, перекладач і видавець. Люблінська промоція цікава була тим, що прийшло багато слухачів, щоб взяти в ній участь. Це були студенти обох люблінських українistik, українська громада Любліна, літератори, люди театру, читачі. Ю. Андруховичу поставлено багато запитань про саму книжку, але також на багато запитань мусив відповісти й перекладач.

Натомість у вівторок 18 жовтня відбулося відкриття виставки в галереї Театру НН, привезеної з Києва. Виставка малярських робіт – це початок фонду, який організується в галереї Університету Києво-Могилянської академії від 1991 р. На виставці в Любліні 18 авторів, згуртованих у мистецькому об'єднанні «Погляд», представило здебільшого по одній-дві картини.

Вернісаж відкриває Валерій Басанець, продовжують Віктор Григорів, Леся Довженко, Григорій Гавриленко, Микола Гончаров, Борис Гуко, Сергій Животков, Анатолій Криволап, Петро Лебединець, Олексій Литвиненко, Віктор Маринюк, Олександр Мельник, Олександра Прахова, Сергій Савченко, Василь Федорук, Володимир Цюпко, Людмила Яструб. (Шкода, що в каталозі, підготовленому працівниками Театру НН, всі ці прізвища подаються в російськомовній транскрипції). Художники, презентовані на виставці, малюють здебільшого абстрактні сюжети, хоча є також реалістичні роботи (Леся Довженко) або ті, які своїм стилем нагадують школу бойчукістів 20-30 років ХХ ст. Загальне враження однак приємне, виставка захоплює

свіжістю бачення,

спробою переосмислити мистецтво через призму напрямків, які йдуть з Заходу Європи, тобто віянь, зв'язаних з модерним баченням мистецтва аж до повної абстракції. Особливо вдалі роботи Олександра Мельника чи Василя Федорука свідчать про сенс пошуку. У більшості робіт помітний вплив старої київської школи

малювання, яку знищив сталінізм.

Після відкриття виставки показано документальний фільм «Історія мистецтва України» та виклад керівника галереї Києво-Могилянської академії Надії Васильченко. У фільмі показано образи страшної сталінської епохи, яка репресіями знищила тожність України, у тому та кож її мистецтво. На цьому прикладі видно, як важко відродитися сьогодні українській культурі, коли властиво знищено все – від літератури та мистецтва починаючи, а на духовності України закінчуючи. Цей фільм став трагічною історичною сторінкою, яка показувала жахливе минуле України людям, які виростили в зовсім інших обставинах, які на фільм дивилися як на зразок документу.

Для відвернення уваги від документальних образів минулої епохи, на закінчення відбувся концерт української музики у виконанні Світлани Шабалтіної та присутні вислухали лекцію під заголовком «Зв'язки українського романтизму з музикою Шопена».

В середу, тобто 19 жовтня, пройшла зустріч з творчістю Сергія Параджанова, відкрито також виставку, присвячену цьому видатному режисерові. Відтак відбулася демонстрація фільмів Параджанова, а також показано документальний фільм про його творчість. Цей відомий режисер заіснував і взагалі здобув визнання своїм фільмом

«Тіні забутих предків»

на основі книжки Михайла Коцюбинського під таким же заголовком. І хоча фільм сьогодні застарілий, якщо йдеться про техніку знімання, проте завжди викликає теплі реакції в глядача. Є це, по-перше, спроба вирватися з обіймів соцреалізму і звернення в бік фантастики. По-друге, вперше в реаліях України фільм показує справжню Гуцульщину – хоча й представлену кризь реалії 60-х років.

Після презентації фільмів та творчості Сергія Параджанова відбувся спектакль під заголовком «Я, Іван...» у виконанні театральної лабораторії «Насцентес», поставленої Миколою Шкарабаном. Після спектаклю глядачі могли безпосередньо зустрітись з акторами. Всі ці імпрези широко обговорювались на сторінках люблінської преси, в радіо і місцевому телебаченні.

Виступи гостей з Києва в Театрі НН закінчує представлення України на «Зустрічах культур», яке відбулось якби в двох блоках-показах Львова і Києва. Організатори «Зустрічей...» хотіли цим самим поєднати мистецькі осередки зі столиці України Києва та духовної столиці – Львова. Показати різноманітність в єдності, специфіку та окремішність обох осередків, а одночасно показано люблінському глядачеві те, що діється в українській культурі після 1991 р., тобто після падіння імперії. Загалом «Зустрічі» мали високий рівень, це видно по виставках «Шляху» зі Львова та «Погляду» з Києва, помітно по театральних виставах киян та львів'ян. Презентація України в Любліні є спробою виходу української культури поза материк, це пропагування найкращих мистецьких явищ, літературних і театральних надбань, які дуже цікаві, дозрілі, філософсько переосмислені. Надіємось, що Театр НН продовжить через рік подібну імпрезу, на якій Україна буде також виступати. Цікавим є і те, що організатори «Зустрічей культур» залучають у свої імпрези місцевих українistik та знавців справи з Польщі. Без їхньої участі ці «Зустрічі» були б неповними і не мали б такого різнобарвного фону.

Гадей Карабович